

 Gemeente Roosendaal	Schriftelijke vraag
	 Vrije Liberale Partij
Datum	24 mei 2018
Onderwerp	Aanbesteding Sociaal Domein
Betreft het een raadsvoorstel/raadsmededeling in de cyclus?	Nee
Beleidsterrein	Zorg
Portefeuillehouder	Koenraad

In het blad binnenlands bestuur is een recent artikel geplaatst waarin hoogleraar aanbesteding, Jan Telgen, het volgende laat opnemen:

‘Vrijdag 25 mei neemt Telgen na 31 jaar afscheid als hoogleraar van de universiteit Twente. In zijn afscheidsrede wijst hij Nederland nogmaals op een belangrijke uitspraak van het Europese hof van justitie, anderhalf jaar geleden. In een gecombineerde Finse en Duitse zaak sprak het hof uit dat aanbestedingen in het sociale domein echt niet nodig zijn, zolang cliënten zelf uit verschillende aanbieders kunnen kiezen. Het Europese hof stelt dat gemeenten voorwaarden mogen stellen aan aanbieders, bijvoorbeeld over kwaliteit en prijs’, vertelt Telgen. ‘Met elke partij die aan deze voorwaarden voldoet, mag de gemeente dan in zee gaan. Zo ontstaat een geheel van aanbieders, waaruit cliënten zelf hun keuze moeten maken. Al het gedoe in de afgelopen jaren met aanbestedingen in het sociale domein had dus niet gehoeven. Door deze uitspraak “verdamp” zelfs de hele discussie over aanbestedingen in het sociaal domein. Gemeenten kunnen de contractvorming in het sociale domein nu werkelijk anders inrichten.’

Voor het hele artikel lees: <https://www.binnenlandsbestuur.nl/financien/nieuws/mogelijk-voor-18-miljard-fout-aanbesteed.9588269.lynkx>

Bij bestudering van de uitspraken van het Hof uit 2014¹ blijkt dus dat een aanbestedingsprocedure in het Sociaal Domein niet noodzakelijk is, tenminste als over prijs en kwaliteit eisen worden gesteld.

In de casus van de Roosendaalse situatie uitvoering WMO, is de prijs vooraf vastgesteld. Ook zijn er voorwaarden gesteld aan de minimaal te leveren prestatie en richtlijnen. Toch heeft u de klassieke aanbesteding gevolgd (2016/2017) en niet de uitspraken van het Europese Hof van Justitie gevolgd, om cliënten zelf een keuze te laten maken over aanbieders en daarmee de aanbestedingsprocedure in de ban te doen.

U had de facto meer keuzevrijheid voor cliënten kunnen waarborgen, zorgaanbieders minimale leveringseisen en zekerheden kunnen stellen en elke zorgaanbieder vrije toegang kunnen geven tot onze zorgmarkt om zowel indirect als direct zorg te leveren.

Nu heeft met de aanbesteding een cliënt uit een bepaalde wijk geen keuzevrijheid van zorgaanbieder -tenzij men het zelf regelt- en hebben zorgaanbieders die zorg willen leveren geen toegang tot de markt. Hiermee is een monopolie gecreëerd voor zorg in natura die slechte presterende zorgorganisaties niet corrigeert, maar beloont. Namelijk de lumpsum financiering, die eveneens onderdeel uitmaakte van de aanbestedingsprocedure.

Waar nu blijkt is de uitspraak van het Hof (C-410/14 Falk Pharma) bekrachtigd in een nieuwe meest recente uitspraak in de zaak C-9/17 – Tirkkonenⁱⁱ. Ook hier wordt deze uitleg gevolgd uit de eerdere zaak. Tegen gelijke vergoeding, voorwaarden en keuze vrijheid, mag iedereen meedoen en vervalt de aanbestedingsverplichting op grond van de EU richtlijnen 2004/18/EG.

Uiteraard mag het gezegd zijn dat de VLP al eens gewaarschuwd heeft voor aanbestedingsprocedures in het Sociaal Domein, de gevolgen daarvan en hebben we ook voorstellen gedaan t.b.v. aanpassing. Helaas heeft dat toen niet op uw steun mogen rekenen. Wij blijven alert op dit thema en dossier, ten behoeve van een algehele verbetering voor medewerkers en cliënten in de thuiszorg.

De fractie van de VLP heeft hieromtrent de volgende vragen:

1. Was u bij de voorbereidingen van de aanbestedingsprocedure WMO (onderdeel hbh+) op de hoogte van bovenvermelde jurisprudentie?
 - a. Zo niet, waarom was u daarvan niet op de hoogte en bij wie heeft u wel advies ingewonnen aangaande de in werking getreden aanbestedingsprocedure.
 - b. Zo ja, waarom heeft u de uitspraken van het Hof niet gevolgd?
2. Wat zijn uw analyses en eerste bevindingen n.a.v. de tweede uitspraak van het Hof?
3. Kunt u ons aangeven of deze uitspraak van het Hof bekend zijn bij de VNG en;
 - a. Indien niet bekend bent u bereid de VNG te vragen om de zaak te bestuderen en zo nodig een standpunt in te nemen
 - b. Indien wel bekend, wat is het standpunt van de VNG in deze uitspraken van het Hof?

Namens de fractie van de VLP

Arwen van Gestel
Jos Heeren
Martijn Verbeek

ⁱ <http://www.minbuza.nl/ecer/hof-van-justitie/nieuwe-hofzaken-inclusief-verwijzingsuitspraak/2014/c--zaaknummers/c-410-14-falk-pharma.html>

ⁱⁱ [001-2018 Vragen PvdA - ontwikkelingen De Meeten 2.docx](#)

Wij beantwoorden deze vragen als volgt.

- 1a. Wij waren op de hoogte van deze jurisprudentie. Dat wil zeggen de uitspraak van het Hof in de zaak Falk/Pharma van 2 juni 2016. De uitspraak in de zaak Tirkonnen is van latere datum van na de aanbestedingsprocedure.
- 1b. Het gaat (dus) om 1 uitspraak (arrest). Maar, HvJEU 2 juni 2016 in zaak C-410/14 (Dr. Falk Pharma GmbH) en het daaruit volgende 'Open house model' is niet gevolgd vanwege het navolgende.

HbHplus is een unieke vorm van hulp bij het huishouden (in combinatie) met lichte vormen van begeleiding. Daaronder wordt onder meer verstaan, het ondersteunen c.q. helpen van de cliënt bij bepaalde algemene dagelijkse levensverrichtingen (ADL) en de regie op deze levensverrichtingen, waarbij ook bepaalde risico's worden gesignaleerd en doorgegeven worden en bepaalde vormen van lichte begeleiding plaatsvinden. De doelstelling van HbHplus is om de eigen kracht en/of zelfredzaamheid van de cliënt en zijn netwerk te bevorderen. De concrete invulling wordt afgestemd op de specifieke situatie van de cliënt (de behoeften, de persoonskenmerken en de mogelijkheden van de cliënt en diens netwerk). De ondersteuning kan ook het overnemen van taken/activiteiten/levensverrichtingen van de cliënt inhouden.

De concrete invulling van HbHplus, met noodzakelijkerwijs één (vast) gezicht/aanspreekpunt in de wijk en daarmee dus 'selectie', heeft, als gevolg van Richtlijn 2014/24/EU en de Aanbestedingswet 2012, (verplicht) geleid tot een Europese aanbestedingsprocedure, waardoor marktwerking, overigens op kwaliteitsniveau, en dus niet op prijsniveau, heeft plaatsgevonden.

Met 'Open house model', 'bestuurlijk aanbesteden' en/of 'Zeeuws model' zou geen (vast) gezicht/aanspreekpunt in de wijk tot stand komen c.q. zijn gekomen. Bij 'Open house model', 'bestuurlijk aanbesteden' en/of 'Zeeuws model' krijgen (immers) alle mogelijke zorgaanbieders die aan minimumeisen voldoen, een (basis-) contract met de gemeente. En de door de gemeente weloverwogen wijze van financiering/bekostiging van HbHplus (zie pag. 4 Programma van eisen: "De bekostiging vindt plaats op basis van (kostendekkende) populatiegebonden bekostiging per deelgebied.") zou bij 'Open house model', 'bestuurlijk aanbesteden' en/of 'Zeeuws model', waar alle mogelijke zorgaanbieders een (basis-) contract met de gemeente verkrijgen, en de cliënt (vervolgens) zijn zorgaanbieder kiest, die (vervolgens) door de gemeente moet worden betaald, niet mogelijk zijn geweest. We zouden (dan) financieel niet 'in control' zijn (geweest), noch onze doelstelling (-en) kunnen bereiken.

2. De uitspraak in de zaak Tirkonnen is, gelet op antwoord onder 1b, niet relevant voor de aanbesteding HbHplus.
3. Het is ons niet bekend of de VNG bekend is met deze uitspraak. Wij zullen de VNG niet vragen om de zaak te bestuderen omdat, zoals onder 2 is gesteld, dit niet relevant is voor het dossier Hulp bij de huishoudingplus.

Hoogachtend,
Het college van burgemeester en wethouders,
Namens dezen,

Wethouder Klaar Koenraad

Wethouder Inge Raaijmakers

